

Resa till Friends Work Camps i England

Jag hade träffat Dianne Whomes 1953 på jordbrukslägret i Fridaybridge. Sedan hade jag brevväxlat med henne hela året fram till sommaren 1954.

När sommaren kom ville jag träffa henne igen.

Därför skrev jag till "Friends Work Camps" i Stockholm och bad om att få delta i deras läger i England. Som skäl hade jag nämnt att jag ville komma till England och träffa Dianne Whomes, som jag träffat 1953. Denna motivering hade charmat uttagningskommittén.

Min plan var att arbeta halva sommaren för att få pengar till min Englandsresa.

Min far hjälpte mig att få sommararbete på varmvalsverket där vid Avesta järnverk.

Det var hårt arbete och treskift men bra betalt på valsverket. Där fick jag plats i ett arbetslag om fyra man som skulle arbeta med att mata in glödande stålämnen in valsmaskinen och när valsningen var klar dra ut den långa glödande plåten ur valsmaskinen.

Vårt lag leddes av en äldre gråhårig man. Innan jag fick börja mitt första arbetspass gav han mig ingående instruktioner om hur jag skulle arbeta för att inte bränna mig på den heta plåten. De två viktigaste sakerna var att jag skulle luta mitt ansikte så att jag fick minsta möjliga värmestrålning på huden, samt att jag måste komma ihåg att ta salttablettorna som fanns på arbetsplatsen. Salttablettorna var viktiga på grund av att man svettades så mycket under arbetet.

Jag kämpade på och blev accepterad av gänget när de märkte tog i så mycket jag kunde.

En tidig morgon när jag gick genom staden på väg hem blev jag stoppad av polisen och ganska otrevligt förhörd. När dom till slut släppte mig talade dom om att polisen sökte efter en man som gjort flera inbrott. Jag tyckte dom verkade lite korkade. Kunde dom inte se att jag bara var en ung pojke?

Veckorna gick och när jag till slut kvitterade ut min slutlön hade jag pengar till min Englandsresa.

Färden till Newport.

Resan till England organiserades av Friends Work Commitee. Målet för resan var Newport, en lite stad söder om Cambridge.

Jag hade brevet från Friends med mig när jag steg på tåget vid Krylbo station. Resan tog många timmar.

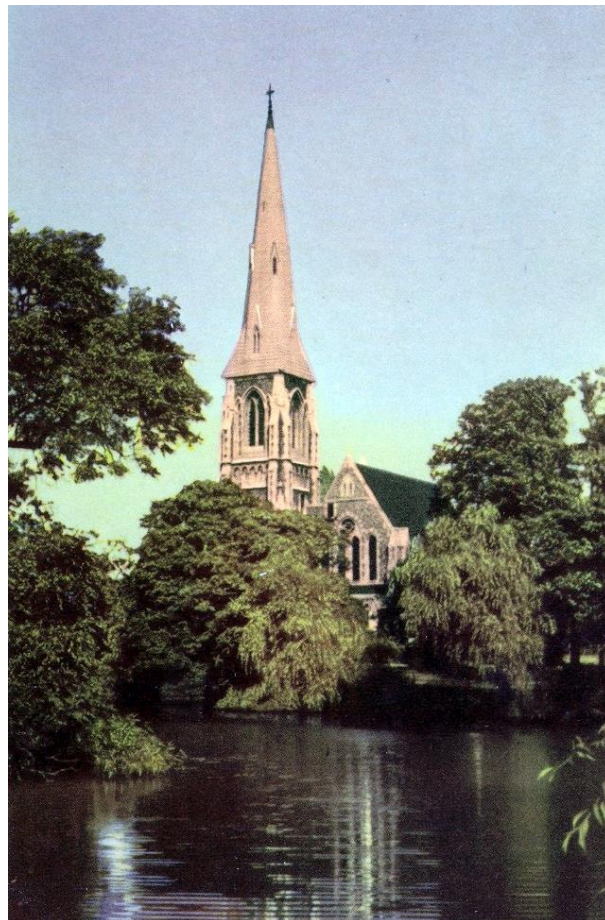
I köpenham skrev jag ett vykort hem till Avesta:

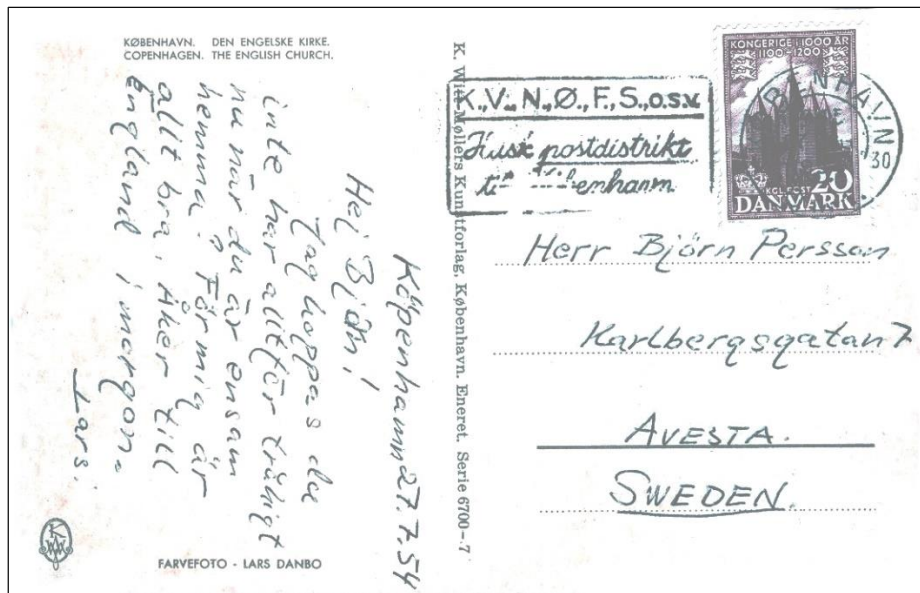
”Köpenhamn 1954-07-07

Hej Björn!

Jag hoppas du inte har alltför tråkigt nu när du är ensam hemma? För mig är allting bra. Åker till England i morgon.

Lars”

Jag var ganska trött , när jag äntligen kom till Esbjerg.

1954-07-28 reste jag från Esbjerg, Danmark.

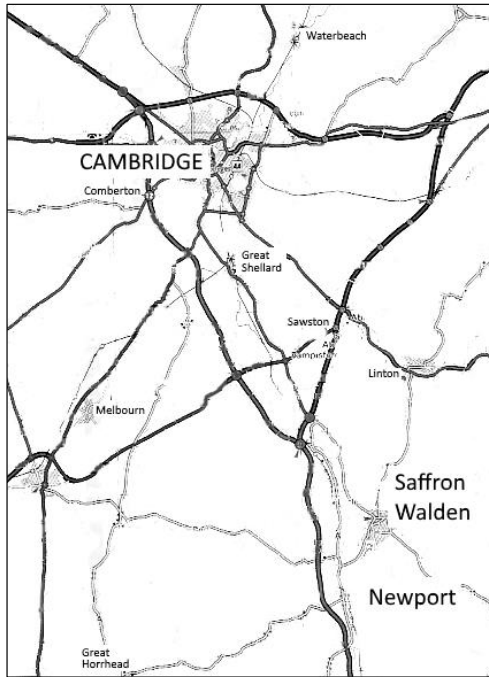
Resa med färjan blev gropig. Det gungade rejält, men jag lyckades ändå sova en del under natten.

1954-07-29 kom jag till Harwich i England.

Vid passkontrollen blev jag utfrågad av en bister tjänsteman om vad jag skulle göra i England. Jag visade upp brevet jag fått från Friends. Sedan verkade mannen nöjd. Han stämde mitt pass och skrev in villkoren för vistelsen i England:

”Permitted to land at Harwich on condition that the holder does not remain in the United Kingdom longer than two monts and does not enter any anther employment paid or unpaid other then with Friends Work Camps Committee.”

Sedan gick jag till järnvägsstationen och åkte till Newport, som låg ett stycke söder om Cambridge.

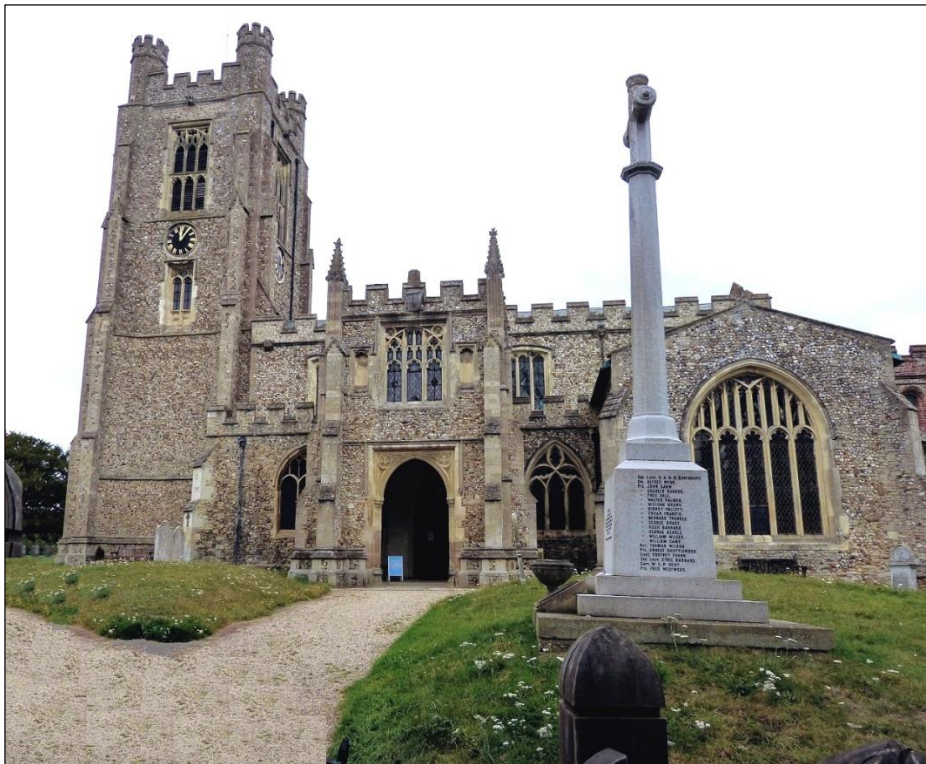

Karta som visar Newport söder om Cambridge

Newport.

Vår förläggning.

Kyrkan intill bygget.

Åkrarna låg nära.

Vårt arbetsplats vid bygget.

Vi var ett tjugotal ungdomar som kom till Newport. Där fick vi bo i en liten byggnad nära det pågående husbygget, som vi skulle delta i.

Arbetsplatsen var ganska primitiv. Stegarna vi använde för att komma högre upp var skrangliga och lite väl osäkra. Och uppe på ställningarna fanns inga räcken, så det var viktigt att se sig för när man arbetade där uppe.

De två turkiska pojkarna.

Jag blev vän med två turkiska pojkar, som också deltog i arbetet vid "Campen". Senare, när jag kommit hem till Avesta brevväxlade jag med dem.

Vykorten från England.

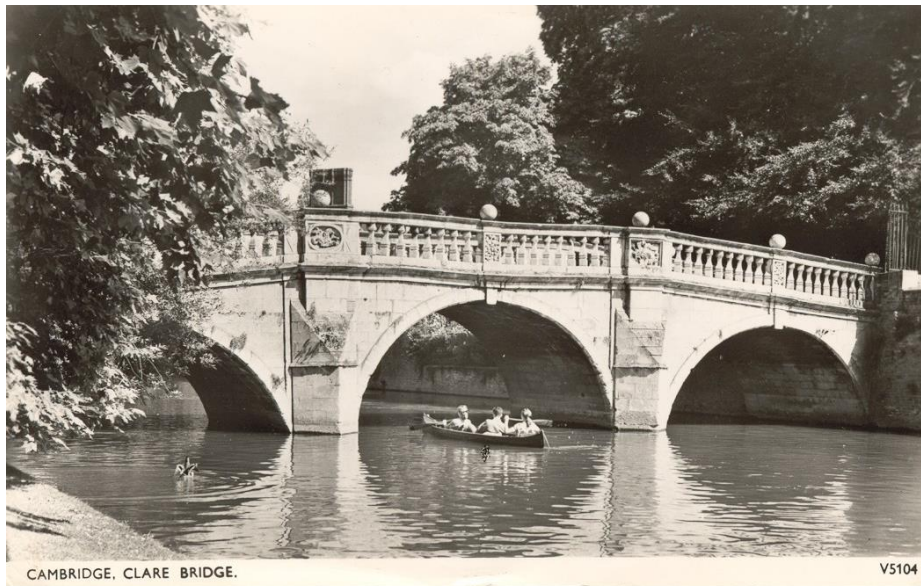
Jag skrev ett kort hem från Newport:

”Newport 1954-08-11.

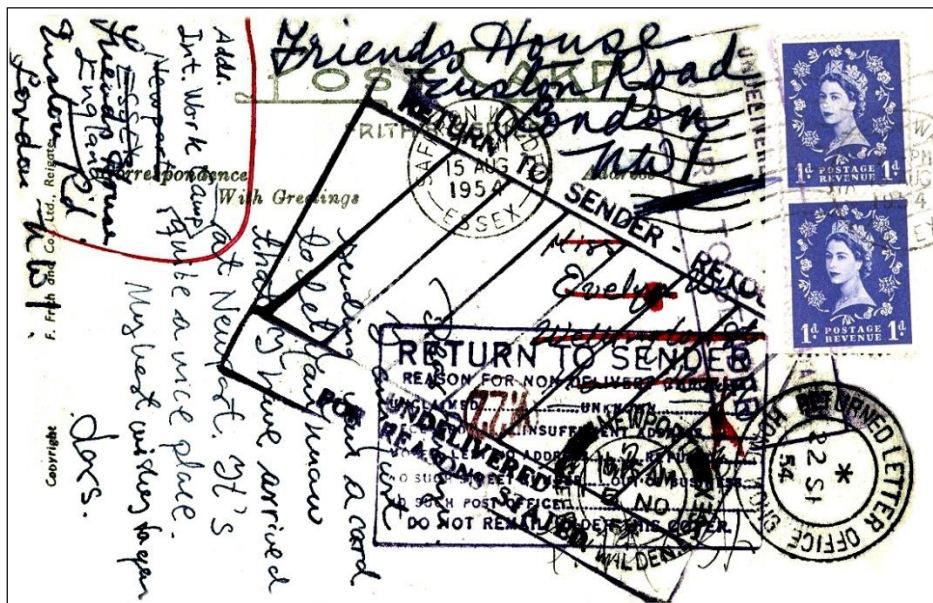
Hej allesammans!

Jag hoppas ni haft en trevlig semester. Jag har det fint här på 'Campen'. Det är massor av utlänningar (dvs. ickeengelsmän). Jag skriver snart igen.

Lars.”

Jag skrev också ett vykort till min brevvän Evelyn Wu. Det blev dock returnerat till mig.

På vykortet skrev jag:

”Dear Evelyn,

I am just sending you a card to let you know that I have arrived at Newport. It’s quite a nice place.

My best wishes to you

Lars”

Av någon anledning blev dock detta vykort returnerat till mig.

Besök i Cambridge.

Jag var med Barbara, en engelsk tjej, till Cambridge. Hon var intresserad av böcker, så vi var in på flera antikariat och tittade.

Jag upptäckte att Barbara var intresserad av en stor bok, som innehöll Shakespears samlade verk. Hon stod länge och höll i den. Hon tyckte den var för dyr. Men när jag erbjöd mig att hjälpa till med betalningen, vägrade hon och satte boken tillbaka i sin hylla.

Barbara och jag gick och tittade efter böcker.

Vi var även inne i flera antikariat.

Biobesöket.

En dag beslutade vi, nästan alla gästarbetarna på Friends Work Camps i Newport, att besöka ortens biograf.

Vid biografen blev det en del diskussion. Flera tyckte det blev dyrt att gå på bio. Alla hade inte pengar till inträde.

Jag märkte att det också var något annat som diskuterades, innan vi gick in i biografen för att se filmen. Flera av de engelska pojkarna stod i en ring och diskuterade med låga röster. Det var inte möjligt att höra vad som det rörde sig om.

På väg in i biografen berättade en av de engelska flickorna, att hon tyckte de engelska pojkarna var väldigt barnsliga. Den lågmälda diskussionen hade handlat om vilka av dem såm vågade sitta och bajs i mörkret inne på biografen.

Jag hörde, att pojkarna fortsatte att diskutera. Det var viskningar och jag förstod inte var de pratade om. Den engelska flickan förklarade för mig, att pojkarna hade utmanat varandra om vem som vågade sitta och bajs i mörkret inne på biografen. En av dem skulle nu göra det.

Vi andra flyttade oss lite bort från pojkarna. Vi kunde höra att en av dem stönade. Och sedan kunde vi känna en obehaglig lukt.

Det var väl sedan inte så undeligt att vi hade svårt att koncentrera oss på filmen som visades.

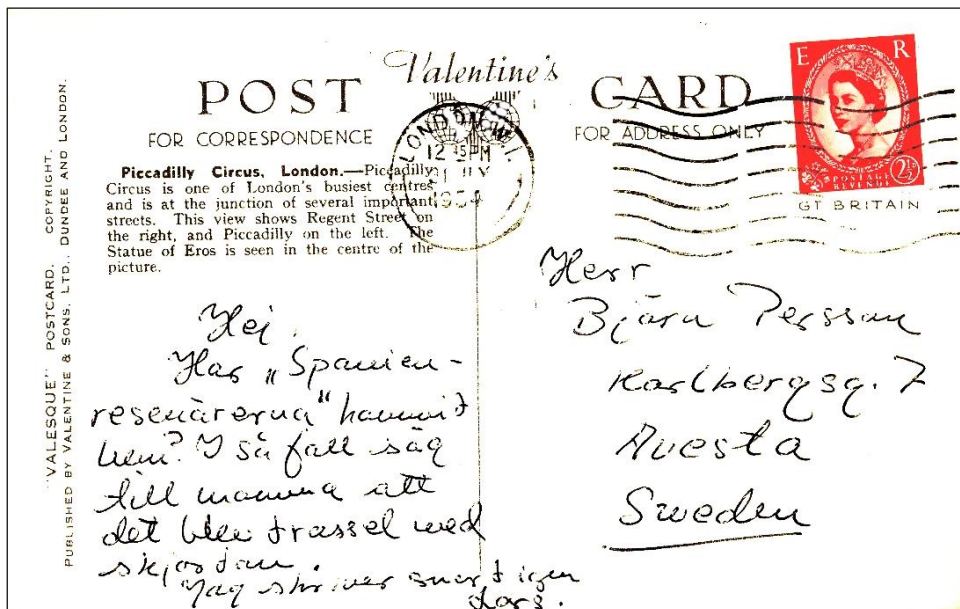
Det var med blandade känslor vi lämnade biografen, när filmen var slut.

Sista dagarna i England.

När tiden vid Friends i Newort var över åkte jag till London.

I London sökte jag upp ett vardrarhem och beställde en liggplats för den kommande natte. Sedan lämnade jag mitt bagage där och gav mig ut på staden

Jag skrev ett kort till Björn:

Jag skrev:

”Hej,

Har Spanienresenärerna kommit hem? I så fall säg till mamma att det blev trassel med skjortan. Jag skriver senare.

Lars”

Jag promenerade en stund i Hyde Park. Sedan beslutade mig för att söka upp Dianne Whomes, som jag hade brevväxlat med sedan förra sommaren.

Jag köpte en Londonkarta och letade upp var hennes bostad låg. Den låg ganska långt ut från centrala London, Det var lätt att hitta dit, men resan med .. och buss tog en ganska lång tid.

Till slut kom jag fram till hennes adress. Det sig vara ett slags radhus. Jag ringde på dörrklockan. En äldre man öppnade. Det var Diannes far. Han tittade stängt på mig och talade om att Dianne var förlovad. Dianne var inte hemma, men skulle strax komma hem till middagen.

Dianne kom och såg överraskad ut när hon såg mig. ”Kom” sa hon och så gick vi ut på gatan. ”Vi kan träffas i Hyde Park senare i kväll”.

Dianne kom till den avtalade platsen.. Vi satt på en parkbänk och pratade och pussades tills Dianne förklarade att hon måste åka hem. Mitt äventyr i England fick ett fint men lite snopet slut.

Efter en natt på mitt vandrarhem hade jag en hel dag framför mig att se mig runt i London. Jag gick gata upp och gata ner. Jag blev kvar ganska länge i en bokhandel. Nära Hyde Park var jag in på en pub och åt fish & ships och drack en öl.

Mot kvällen blev jag trött i benen, men ville inte gå till mitt rum på vandrarhemmet.

Jag hittade en biograf som visade en skräckfilm. Biografen var imponerande stor. Till min förvåning gick tre flickor i granna uniformer runt i lokalen under filmen och sålde godis, chips och läsk.

Filmen var spännande och riktigt ruskig. Speciellt omskakande var de skrämmande ljudeffekterna.

När filmen var slut och jag omtumlad stapplade ut på gatan märkte jag att det var mörkt. Nu var det dags att söka upp vandrarhemmet. Jag gick längs svagt upplysta gator. Stämningen från skräckfilmen satt kvar i mig. Nu ville jag bara tillbaka till min säng i vandrarhemmet.

Till slut var jag framme. Fortfarande omskakad efter den otäcka filmen märkte jag att porten var låst. Jag skakade i handtaget, men det hjälpte inte. Dörren förblev låst. Jag gick runt omkring och kände att kvällen blev allt kyligare.

Lättnade var stor när jag till slut mötte en person som skulle in och på vandrarhemmet och som hade nyckel. Jag kom in i värmen. men min bädd var upptagen.

Jag gick runt och tittade. Till slut satte jag mig i sällskapsrummet invid det stora pianot och ryggen mot väggen. Mörkret utifrån stirrade på mig genom fyra riktigt stora fönster.

Natten blev lång men till slut kom morgonen. Hurtig personal förklarade då för mig att alla som fått sovplats i vandrarhemmet skulle hjälpa till i köket och med andra sysslor.

Men jag som betalt för sängplats och inte fått någon, så jag surade till och tog mina saker och begav mig till järnvägsstationen. Och ganska snart satt jag på tåget mot Harwich.

Återfärden hem till Avesta.

En båt intill vår färja till Danmark.

Datumet var 1954-08-28, när jag lämnade England. Resan hemåt blev vilsamt händselös.

Vid passkontrollen i Esbjergs hamn stämplades mitt pass med: 1954-08-29, Inrest till Esbjerg, Danmark.

Hemkommen i Avesta kände jag mig nöjd med resan trots att det inte riktigt blev som jag hoppats.